

วิทยาลัยครู

วิทยาลัยครู (Teacher Training College)

หมายถึงสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มุ่งผลิตครูเพื่อให้สถานศึกษาต่าง ๆ มีครูผู้สามารถให้การศึกษาค้นคว้าได้ผลสมบูรณ์ สอดคล้องความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

วิทยาลัยครูเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ระบุว่าอาจจัดเป็นรูปวิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถาบันเฉพาะอย่างก็ได้ และอาจจัดในรูปใช้สื่อการเรียนในลักษณะต่าง ๆ โดยผู้เรียนไม่จำเป็นต้องมาเรียนในสถานศึกษาก็ได้

วิทยาลัยครูของประเทศไทยในปัจจุบันมี 38 แห่ง จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 โดยการยกระดับสถาบันฝึกหัดครูที่มีอยู่แต่เดิม และที่ได้เจริญก้าวหน้าถึงขั้นที่สามารถดำเนินการเปิดสอนถึงระดับปริญญาได้ จำนวน 17 แห่ง ในปี 2518 และได้เพิ่มเติมเป็น 29 แห่ง ในปี 2519 และยกฐานะสถาบันฝึกหัดครูครั้งที่ 3 เพิ่มเติมจนครบจำนวน 36 แห่ง ในปี 2520

ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 เป็นพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 โดยมีเหตุผลสำคัญในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูในครั้งนี้ ข้อหนึ่งที่สำคัญว่า “แต่ในปัจจุบันความต้องการครูลดลง จึงต้องลดปริมาณการผลิตครูลง แต่เนื่องจากทรัพยากรทางด้านบุคลากร ซึ่งมีอาจารย์ในระดับปริญญาเอก ปริญญาโท และปริญญาตรี รวมทั้งสิ้นกว่า 6,000 คน รวมทั้งยังมีอาคารเรียน และอาคารประกอบการเรียนต่าง ๆ พร้อมทั้งบริเวณสถานที่กว้างขวาง สมควรที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในด้านวิชาการต่าง ๆ แก่เยาวชนในท้องถิ่นนอกเหนือจากการศึกษาในวิชาชีพครู...”

พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 ได้กำหนดนิยามและขอบเขตหน้าที่ของวิทยาลัยครูในมาตรา 5 ดังนี้ “มาตรา 5 ให้วิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาและ

วิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวิชาการในสาขาวิชาการต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น และผลิตครูถึงระดับปริญญาตรีทำการวิจัย ส่งเสริมวิทยฐานะของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

ให้วิทยาลัยครูเป็นส่วนราชการในกรมการฝึกหัดครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของวิทยาลัยครูร่วมกัน สภาอาจกำหนดให้วิทยาลัยครูหลายแห่งรวมกันเป็นกลุ่มวิทยาลัยครูได้ จำนวนกลุ่ม หลักเกณฑ์ และวิธีการแบ่งกลุ่ม การเลือกอธิการเป็นประธานกลุ่ม วาระของการเป็นประธานกลุ่ม การดำเนินงานของกลุ่ม และกิจการอื่นให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาฯ”

สภาการฝึกหัดครูได้กำหนดให้มีกลุ่มวิทยาลัยครูขึ้น 8 กลุ่มด้วยกัน กลุ่มวิทยาลัยครูหนึ่ง ๆ จะมีวิทยาลัยครูระหว่าง 4 - 8 วิทยาลัย

วิทยาลัยครูในปัจจุบันเปิดให้การศึกษา 3 รายวิชา คือ

1. สาขาคุรุศาสตร์ ให้ปริญญาคุรุศาสตรบัณฑิต
2. สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดการสอนระดับอนุปริญญา และปริญญาตรี ให้ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
3. สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ จัดการสอนระดับอนุปริญญา และปริญญาตรีให้ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต

วิทยาลัยครูจึงเป็นสถานบันอุดมศึกษาที่มีระดับฐานะเป็นวิทยาลัย และคงใช้ชื่อเรียกตามชื่อสถาบันเดิมคือ โรงเรียนฝึกหัดครูเป็นหลัก เช่น วิทยาลัยครูสวนสุนันทา ซึ่งยกฐานะโรงเรียนฝึกหัดครูสวนสุนันทา ขึ้นเป็น วิทยาลัยครูสวนสุนันทา คำว่า “ครู” ที่ต่อหลังคำว่าวิทยาลัย บ่งบอกถึงประวัติของการพัฒนาวิทยาลัยและหน้าที่หลักของวิทยาลัยเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันวิทยาลัยครูแห่งหนึ่งได้

เปลี่ยนชื่อเรียกโดยพระบรมราชานุญาตจากวิทยาลัยครู
จันทบุรี เป็น วิทยาลัยรำไพพรรณี

รายชื่อวิทยาลัยครูทั้งหมดมี 8 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 มี วิทยาลัยครู 4 แห่ง คือ วิทยาลัยครูอุตร
ดิตถ์, วิทยาลัยครูเชียงใหม่, วิทยาลัยครูเขียงราย และ
วิทยาลัยครูลำปาง

กลุ่มที่ 2 มีวิทยาลัยครู 4 แห่ง คือ วิทยาลัยครูพิบูล
สงคราม (พิษณุโลก), วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์, วิทยาลัยครู
กำแพงเพชร และ วิทยาลัยครูนครสวรรค์

กลุ่มที่ 3 มีวิทยาลัยครู 4 แห่ง คือ วิทยาลัยครูอุตรธานี,
วิทยาลัยครูสกลนคร, วิทยาลัยครูมหาสารคาม และวิทยาลัย
ครูเดช

กลุ่มที่ 4 มีวิทยาลัยครู 4 แห่ง คือ วิทยาลัยครูอุบล
ราชธานี, วิทยาลัยครูนครราชสีมา, วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ และ
วิทยาลัยครูสุรินทร์

กลุ่มที่ 5 มีวิทยาลัยครู 5 แห่ง คือ วิทยาลัยครูเทพสตรี
(ลพบุรี), วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา, วิทยาลัยครูเพชร
บูรณ์วิทยาลัยสงครณี, วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา และ วิทยาลัย
รำไพพรรณี

กลุ่มที่ 6 มีวิทยาลัยครู 4 แห่ง คือ วิทยาลัยครูนคร
ปฐม, วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง (ราชบุรี), วิทยาลัยครู
กาญจนบุรี และ วิทยาลัยครูเพชรบุรี

กลุ่มที่ 7 มีวิทยาลัยครู 5 แห่ง คือ วิทยาลัยครูยะลา,
วิทยาลัยครูสงขลา, วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช, วิทยาลัย
ครูสุราษฎร์ธานี และ วิทยาลัยครูภูเก็ต

กลุ่มที่ 8 มีวิทยาลัยครู 6 แห่ง คือ วิทยาลัยครูจันท
เกษม, วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, วิทยาลัยครูสวน
สุนันทา, วิทยาลัยครูสวนดุสิต, วิทยาลัยครูพระนคร และ
วิทยาลัยครูธนบุรี

เดโช สวานานนท์